

Čo s tým môžeme urobiť?

Učebný celok 5

Zhrnutie pre pedagógov

S tipmi a informáciami pre každý učebný blok

Text v kurzíve je prevzatý priamo zo vzdelávacieho nástroja.

Naše každodenné konanie ovplyvňuje ľudí a spoločnosť okolo nás. Čo robia ľudia proti diskriminácii? A čo môžeme urobiť my?

Ciele

V tomto učebnom celku študenti:

- uvažujú o tom, čo znamená aktívne konať;
- posudzujú dôležitosť ľudských práv vo svojom živote ako základ a zdôvodnenie pre vlastné konanie a tiež na porozumenie tomu, že spôsob, akým sú ľudské práva spísané a uplatňované, je tiež výsledkom aktívneho konania;
- porozumejú vzťahu medzi ľudskými právami a aktívnym konaním;
- analyzujú tri prípady diskriminácie mladých ľudí, za ktorých práva sa bojovalo a riešili sa na Európskom súde pre ľudské práva;
- získajú inšpiráciu z príkladov rôzneho konania mladých ľudí proti diskriminácii a z diskusie o tom, čo môžu sami urobiť;
- nájdu informácie a plán, ktorý môžu použiť na prípravu vlastnej akcie.

Štruktúra

Učebný celok Čo s tým môžeme urobiť pozostáva z troch blokov (lekcií), z ktorých každý obsahuje viacero krokov.

Blok 1: Študenti rozoberajú otázku spoločenskej angažovanosti a vypočujú si dvoch mladých ľudí, ktorí niečo podnikli po antisemitskom útoku na synagógu v Kodani v roku 2015. Zároveň posudzujú dôvody za a proti aktívnemu konaniu v situáciách, ktoré sa týkajú diskriminácie.

Blok 2: Študenti uvažujú nad tým, ako ľudské práva ovplyvňujú ich vlastný život a životy iných. Skúmajú jeden z troch vybraných prípadov, ktoré boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva a posudzujú jednanie jednotlivých strán sporu.

Blok 3: Študenti si vypočujú päť príkladov aktivít mladých ľudí. Následne posudzujú rôzne spôsoby aktívneho konania a v menších skupinách pracujú na jednom príklade diskriminácie a aktivitu na jej odstránenie. Posledný krok študentov pripravuje na vyvinutie vlastného akčného plánu.

Študenti budú potrebovať približne 45 minút na Blok 1, 90 minút na Blok 2 a 45 minút na Blok 3, a taktiež dodatočný čas, ak sa rozhodnú naplánovať si a vykonať svoju vlastnú aktivitu.

Pracovné postupy – ikonky

Študenti budú často pracovať vo dvojiciach, v menších skupinách alebo diskutovať o určitej téme v celej skupine. Odporúčany pracovný postup je pri jednotlivých krokoch vyznačený týmito ikonkami:

Individuálne odpovedanie na otázky umožňuje sformulovať osobný pohľad na danú záležitosť.

Prediskutovanie témy vo dvojiciach dáva každému možnosť vyjadriť svoj názor v jednoduchom formáte, s ďalšou osobou.

Diskusie v menších skupinách umožňujú zdieľať viacero názorov a vytvárajú neformálny priestor na vyjadrenie sa. Nie všetci študenti radi hovoria svoje názory pred celou skupinou.

Diskusie v celej skupine umožňujú získať prehľad o výsledkoch práce v menších skupinách a študentom aj pedagógom dávajú priestor na zosumarizovanie hlavných výstupov.

Blok 1 – Čin a zmena

Čas: približne 45 minút

Akými činmi môžeme niečo zmeniť?

Osnova

V tomto bloku sa študenti venujú dvom pohľadom na to, ako možno niečo vykonať. Oboznámia sa s príkladom pamätného podujatia po antisemitskom útoku na synagógu v Kodani v roku 2015. Vypočujú si Annu a Naveeda, ktorí neostali ticho a vo svojich komunitách niečo zorganizovali. Obaja sa zamýšľajú nad dopadom svojich aktivít. Keďže vo svojich príspevkoch predstavujú prekážky i prínosy súvisiace s aktívnym konaním, študenti budú môcť zväziť rôzne perspektívy. Zároveň môžu uvažovať nad tým, aké sú dôvody na a proti aktívnemu konaniu v situáciách, ktoré sa týkajú diskriminácie.

Krok 1 Priblíž – Oddial'

Opíšte dve veci, ktoré vidíte.

Opíšte dve NOVÉ veci, ktoré vidíte.

Napíšte, čo si myslíte, že sa deje.

Spomienková slávnosť pred Veľkou synagógou v Kodani po antisemitskom útoku vo februári 2015. Ľudia vyjadrujú podporu židovskej komunite a ľútosť nad spáchaným násilím.

Toto je individuálna aktivita, v ktorej sa zámerne spomalí proces uvažovania a pozorovania. Uistite sa, že študenti opisujú niečo, čo skutočne vidia na obrázku, namiesto hádania, čo zobrazuje. Môžete sa ich pýtať aj provokatívnejšie otázky, ako napríklad „Prečo to tvrdíte? Čo vás vedie k tvrdeniu, že to je dievča alebo olympijský plameň?“

Krok 2 Preskúmanie činu

Anna sa po útoku verejne vyjadrila. (videoklip)

Pozrite sa na nasledujúcu stránku a opíšte, čo sa vám na Anninom prístupe páčilo alebo nepáčilo.

Ako symboly pre svoje odpovede použite jeden z piatich prstov na ruke. Povedzte to rukou. Na každý prst presuňte kľúčové slová.

Pokyny pre študentov pod ikonkou (i):

Toto je ruka spätnej väzby. Každý prst predstavuje iné hodnotenie, ktoré môžete udeliť.

1. Palec: páčilo sa mi to
2. Ukazovák: chcem na niečo poukázať
3. Stredný prst: nepáčilo sa mi to
4. Prsteň: budem si pamätať
5. Malý prst: chcem vedieť viac

Kým začnete

- Uistite sa, že študenti sú si vedomí toho, že ich odpovede budú zdieľať so skupinou. Výmena názorov a diskusia sú totiž kľúčové pre proces učenia. Vždy, keď sa na svoje konto prihlásia, krátky text ich upozorní na to, že ich odpovede uvidíte vy a v prípade skupinovej práce aj ich spolužiaci.
- Keďže sú viaceré diskutované témy osobné, zväzťe, či je v triede bezpečné prostredie a dobrá klíma a či ste si istí, že študenti sa budú k sebe správať s rešpektom. Prediskutujte túto záležitosť vopred, ak si myslíte, že je to potrebné.
- Pri viacerých krokoch v rámci učebného bloku budú môcť študenti pokračovať až po tom, ako napíšu a odošlú jednu či viac odpovedí. V niektorých prípadoch budú môcť pokračovať, až keď svoje odpovede odošlú všetci členovia skupiny. Je dôležité, aby o tom študenti vedeli.
- Študenti potrebujú vedieť, koľko času môžu stráviť pri každom kroku. Berúc do úvahy úroveň danej skupiny a čas, ktorý máte k dispozícii, dajte študentom dopredu vedieť, koľko času majú na jednotlivé úlohy. Každý blok začína krátkymi "zahrievacími" otázkami. Tie by ste mali prejsť pomerne rýchlo, aby ste mali viac času na diskusie v ďalších krokoch.
- Posúďte, či niektoré zadania môžete zadať ako domácu úlohu (tipy sú naznačené). Napríklad prieskum alebo príprava prezentácii môžu byť zadané ako individuálne alebo aj skupinové domáce úlohy.

Viacvrstvé učenie

Viacvrstvé alebo zmiešané učenie (blended learning) strieda prácu online a offline a študentom umožňuje efektívne využiť výhody oboch prostredí. Proces učenia pozostáva prevažne z vypracovávaní individuálnych zadaní a následných intenzívnych výmen medzi študentmi. Celý tento proces by ste mali pozorne sledovať.

Zadania sa nemajú vypracovávať v čo najkratšom čase a jednotliví študenti by nemali výrazne predstihnúť celú skupinu. Užitočné môže byť niektoré texty si spoločne prečítať a spoločne si tiež pozrieť zahrnuté videoklipy. Na skupinovú prácu a diskusie si vyhradte dostatok času.

Vytvorte dvojice a porozprávajte sa o niektorej z vašich odpovedí.
Potom diskutujte a porovnávajte odpovede v celej skupine.

Naplánujte si dostatok času na diskusiu o tom, ako študenti vnímajú opisovanú udalosť a Annine slová. Myslite na to, že násilná udalosť môže vyvolať silné emócie. Použitie metódy „Povedzte to rukou“ dovoľuje každému usporiadať si myšlienky. Diskusia vo dvojiciach zase študentom umožňuje zdieľať svoje odpovede. Diskusia v celej skupine by mala prebiehať na dobrovoľnej báze. Neponáhľajte sa. Ak študent nechce pomocou prstov vyjadriť svoj názor, do textového poľa môže vpísať slovo „nič“, pretože odpoveď je potrebná na pokračovanie v ďalšom kroku.

Naveed Baig sa zúčastnil spomienkovej bohoslužby v synagóge. (videoklip)

*Prečo podľa vás Anna po útoku verejne prehovorila?
Prečo sa podľa vás Naveed zúčastnil spomienkovej akcie?*

Vďaka diskusii o týchto dvoch príkladoch majú študenti možnosť uvedomiť si, že obaja mladí ľudia boli priamo zasiahnutí diskriminačným konaním a že aj svedkovia takýchto činov alebo okoloidúci majú rôzne možnosti, ako zareagovať.

Krok 3 Konat', či nekonat'?

V určitých situáciách existujú dobré dôvody na konanie aj nekonanie. Nasledujúce dve otázky sa zameriavajú na prekážky aj prínosy nášho rozhodnutia niečo urobiť.

Pozrime sa, ako sa vzájomne vyvažujú.

Pomenujte dôvody prečo nekonat' alebo prekážky, ktoré konaniu bránia.

Pomenujte dôvody prečo konať alebo výhody aktívneho konania.

Vyberte slovo v textovom poli, ktoré vás prekvapilo.

Porozprávajte sa o ňom vo dvojiciach alebo v celej skupine.

Zvážte, či je vhodnejšia diskusia vo dvojiciach alebo v rámci celej skupiny. V závislosti od dynamiky a skúseností študentov môže byť textové pole väčšie a obsahovať širšiu škálu slov. Nie je nezvyčajné, ak študenti spájajú prekážky aktívneho konania s negatívnymi emóciami, ako je strach, bezmocnosť alebo nebezpečenstvo. Je dôležité uznať, že v závislosti od situácie môžu byť aj na nečinnosť pádne dôvody. Na druhej strane môže byť pre študentov prínosné uvedomiť si, že skúsenosť spojená s aktívnym konaním na individuálnej aj spoločenskej úrovni môže byť prínosná a posilňujúca.

Navigácia

Všetky učebné celky pozostávajú z učebných blokov. Ako pedagóg máte možnosť vybrať si konkrétny celok aj blok, s ktorým budú študenti pracovať. Každý blok pozostáva z viacerých krokov. Väčšina z nich je rozložená na niekoľkých stránkach – zvyčajne s otázkou, sprievodnou informáciou a zadaním na prácu vo dvojici či v menšej skupine. Študenti sa môžu vrátiť na predchádzajúcu stránku iba vtedy, ak je súčasťou toho istého kroku, napríklad aby sa ešte raz pozreli na otázku alebo si ešte raz prečítali sprievodnú informáciu. Navigácia šípkou späť v prehliadači neumožňuje návrat k predchádzajúcim krokom. Ak je takýto návrat z nejakého dôvodu potrebný, menu v ľavom hornom rohu umožňuje presuny v rámci celého učebného bloku.

Slovné polia

V online prostredí sú dva typy polí, na ktorých sa zobrazujú odoslané individuálne odpovede študentov. 'Pole slov' zozbiera všetky zaslané odpovede a všetky ich aj zobrazí. Na druhej strane, 'pole vybraných odpovedí' ukazuje len ich náhodný výber. To znamená, že nie každý študent uvidí rovnaké odpovede. Zvyčajne je totiž odoslaných viac slov, než sa zmestí na obrazovku. Užitočným spôsobom, ako zachytiť celú šírku odpovedí, je preto pýtať sa na prekvapujúce alebo zaujímavé odpovede, ktoré študenti na svojej obrazovke vidia. Ako moderátor môžete tiež vytvoriť skupiny slov, ktoré patria k sebe.

V niektorých prípadoch pole zozbiera názory študentov, štatisticky ich vyhodnotí a zobrazí ich v podobe grafu alebo číselného vyjadrenia. Rozptyl potom ilustruje rozdielne názory členov skupiny, pričom k dispozícii máte námety na ďalšiu diskusiu k danej téme. Študenti, ktorí odošlú svoje odpovede medzi prvými, budú mať pole odpovedí relatívne prázdne. Po tom, čo odpovede odošlú aj poslední, požiadajte všetkých, aby si zobrazenie na stránke aktualizovali.

Slovník

K slovám, ktoré sú v textoch vyznačené, nájdete v slovníku vysvetlenia. To, do akej miery študenti slovník využijú, bude závisieť od úrovne ich znalostí, prejaveneho záujmu a času, ktorý budú mať k dispozícii. V niektorých prípadoch budú priamo vyzvaní, aby slovník použili. Zvážte, ktoré výrazy alebo pojmy chcete prediskutovať v celej skupine a uistite sa, že študenti ich významu porozumeli.

Krok 4 Akcia a zmena

Zamyslite sa nad svetom okolo vás. Všimli ste si alebo počuli ste o nejakej aktivite alebo čine, ktoré niečo vo vašom okolí zmenili?

Na záver bloku študentov vyzvite, aby sa zamysleli nad možnosťou niečo zmeniť aktívnym konaním, a to buď v miestnom prostredí alebo aj v reakcii na globálne problémy, ktoré ich zaujímajú. Toto zadanie môžete dať aj za domácu úlohu. Porozmýšľajte nad jeho formou, študenti ho napríklad môžu vypracovať písomne, alebo zhotoviť plagát, ktorý si môžete vyvesiť v triede.

Blok 2 – Máš právo niečo urobiť!

Čas: približne 90 minút

Vedeli ste, že máte právo konať?

Osnova

Študenti získajú prehľad o spôsobe, akým ľudské práva ovplyvňujú ich vlastný život a životy iných. Dohovor o právach dieťaťa je tu predstavený ako základný text na objasnenie právnej podstaty ľudských práv. Študenti sa môžu venovať jednému z troch prípadov, ktoré boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva. Pri príprave prezentácie vybraného prípadu pred celou skupinou majú šancu porozumieť povahe porušovania ľudských práv a pochopiť postupy právneho odškodnenia za porušenie ľudských práv. Porozumejú procesu i tomu, aké subjekty sú do prípadov zapojené. Na konci bloku majú študenti možnosť vytvoriť tvorivú nástenku hashtagov.

Krok 1 Byť človekom

Čo z nás robí ľudí?

Ktoré práva sú pre teba ako človeka dôležité?

Kliknite postupne na každé číslo a diskutujte o slovách, ktoré sa pod nimi skrývajú.

Keď sa budete rozprávať o skupinách slov v dvoch textových poliach, pomôžte študentom nájsť spojitosť medzi týmito dvoma otázkami: konkrétne, že každá ľudská bytosť má práva. A práva sú základom na uznanie ľudskej dôstojnosti. Študenti môžu byť skeptickí, pretože mnohí poznajú rôzne formy porušovania ľudských práv. Na chvíľu vyčkajte so zaoberaním sa touto otázkou, vrátite sa k nej v druhej polovici tohto bloku.

Informácie a pokyny

Dodatočné informácie a pokyny sú pri niektorých krokoch uvedené pod ikonkou v pravom hornom rohu. Uistite sa, že o tom študenti vedia, pretože niekedy budú tieto informácie a pokyny potrebovať, aby vypracovali svoje zadania.

Podtitulky

Uistite sa, že máte zapnuté podtitulky k videám ešte pred tým, než ich študenti začnú pozerať. Kliknite na ikonku v pravom dolnom rohu videa a vyberte si jazyk podtitulkov.

Krok 2 Bežný deň

Povedzme, že dnes je streda. Čo zvyčajne v stredu robievaš?

Presuň aktivity, ktoré sú súčasťou tvojho bežného dňa.

Spánok, jedlo (trikrát), škola a čítanie.

Pridaj aktivity, ktoré robíš počas bežnej stredy.

Presuň aktivity do svojho dňa.

Krok 3 Deň s právami

Ktoré ľudské práva majú vplyv na aktivity tvojho dňa? Vyber si tri a pridaj ich do svojho harmonogramu.

Vo dvojiciach si svoje dni porovnajte.

Informácie pre študentov pod ikonkou (i):

Tu je výber niekoľkých práv. Existuje ich však oveľa viac.

Niektoré z nich môžete nájsť tu:

<https://www.unicef.org/rightsite/files/uncrcchilldfriendlylanguage.pdf>

Po individuálnej práci na aktivitách „Bežný deň“ a „Deň s právami“ dajte študentom nejaký čas na krátku výmenu vo dvojiciach. Toto cvičenie umožňuje osobné prepojenie s témou práv. Diskusiu v rámci celej skupiny realizujte až v ďalšom kroku.

Krok 4 Komplikované práva

Niekedy nie je možné naplno uplatniť svoje práva.

Vyberte dve práva, ktorých naplnenie by v každodennom živote mohlo viesť ku komplikáciám.

Vyberte dve práva, ktorých naplnenie považujete za komplikované.

Porozprávajte sa o vybraných právach.

Textové polia so zozbieranými myšlienkami ukážu, ktoré práva študenti považujú za najzložitejšie. Tie sa môžu týkať ich vlastného života, či k problémom v škole alebo v spoločnosti. Vyhradte si čas na prediskutovanie niekoľkých príkladov. Zmysel má pozrieť sa najmä na tie, ktoré boli častejšie pomenované, no ak máte dostatok času, môžete sa venovať aj takému právu, ktoré si vybralo iba málo študentov. Pomôžte študentom, aby ostatným objasnili, prečo si myslia, že dosiahnutie konkrétneho práva je v každodennom živote problematické alebo komplikované.

Krok 5 Dohovor o právach dieťaťa

„Dieťa“ je každý človek, ktorý ešte nemá 18 rokov. „Práva“ sú také veci, ktoré by každé dieťa malo mať alebo také činnosti, ktoré by malo mať možnosť robiť.

Práva dieťaťa odsúhlasili takmer všetky krajiny sveta. Práva sú navzájom prepojené a všetky sú rovnako dôležité. Práva napísali a odobrili odborníci, ktorí sa museli zhodnúť na tom, čo je dôležité pre život a akým spôsobom možno chrániť deti pred tým, aby sa im ubližovalo.

Máte právo poznať, ktoré práva to sú. Vlády a medzinárodné organizácie nesú taktiež zodpovednosť za to, aby boli deti týmito právami chránené.

Prečítajte si predchádzajúci text.

Použite pero a papier.

Vyberte slovné spojenie, ktoré vás upútalo.

Vyberte slovo, ktoré zaujalo vašu pozornosť.

Informácie pre študentov pod ikonkou (i):

Dohovor, ktorý vymedzuje občianske, politické, ekonomické, sociálne a kultúrne práva detí, prijala Organizácia Spojených národov v roku 1989. Jeho cieľom je chrániť deti na celom svete a zaručiť im práva, napr. právo na život, právo na ochranu pred zneužívaním a vykorisťovaním, právo vyjadriť svoj názor atď. V súčasnosti Dohovor ratifikovalo 196 štátov, vrátane všetkých členov OSN okrem Spojených štátov amerických.

Tento krok je úvodom do práce s konkrétnymi príkladmi porušovania ľudských práv. Uvádzame aj krátky text o Dohovore, aby študenti vnímali ľudské práva v kontexte medzinárodného práva. Vypísanie konkrétnych slov a slovných spojení pomáha študentom zamerať sa na to, čo v texte považujú za dôležité. Študenti môžu svoje odpovede zdieľať aj vo dvojiciach, ale odporúčame prejsť rovno na skupinovú prácu.

Krok 6 Činy a práva

Nie všetci sú v každej situácii slobodní a rovní. Diskriminácia je dnes bežná. Pozrite sa na to, ako možno obhajovať ľudské práva. Vytvorte skupinu a spoločne si vyberte jeden z troch prípadov.

Kto boli páchatelia?

Akú úlohu by mali zohrávať spomenutí ľudia v tomto povolani alebo spomenuté inštitúcie v spoločnosti?

Kto niečo podnikol, aby bránil práva obetí?

Diskutujte o tom, ako vnímate výsledok tohto prípadu.

Pripravte si prezentáciu prípadu pre zvyšok skupiny.

Informácie pre študentov pod ikonkou (i):

Toto sú skutočné prípady, ktoré boli podané na Európsky súd pre ľudské práva. Oficiálne názvy prípadov sú: Stoica proti Rumunsku (policajné násilie), D. H. a ostatní proti Českej republike (odopretie práva na vzdelanie) a Defense for Children International (DCI) proti Belgicku (vylúčené deti). Ak sa o prípadoch chcete dozvedieť viac, navštívte:

<http://echr.coe.int>.

Policajné násilie

3. apríla 2001 príslušníci policajného zboru zbili skupinu Rómov pred barom v Gulii v severnom Rumunsku. Policajti pritom niekoľkokrát napadli a vážne zranili aj 14-ročného Constantina.

Keď ho policajti ústne a fyzicky napádali za to, že je Róm, okolostojaci sa len prizerali. Útok zanechal na Constantinovi trvalé následky.

Súd rozhodol, že policajti konali násilne, diskriminačným a rasistickým spôsobom.

Právnici zdôrazňovali skutočnosť, že policajná sila je orgánom, ktorý má v spoločnosti zabezpečovať pokoj a bezpečnosť. Súd rozhodol, že rumunský štát musí využiť všetky dostupné prostriedky na boj proti rasizmu a rasovému násiliu. Súd prisúdil Constantinovi a jeho rodine 15 000 eur. Jeho postihnutie, ktoré je následkom útoku, je však trvalé.

Odopretie práva na vzdelanie

Medzi rokmi 1996 až 1999 poslali riaditelia základných škôl z ostravského regiónu v Českej republike 18 rómskych detí do špeciálnych škôl. Toto rozhodnutie prijali riaditelia po tom, čo ministerstvo školstva umožnilo, aby rómske deti nemuseli získať rovnaký štandard vzdelania ako dostávajú nerómske deti.

Rómske deti tak boli systematicky posielané do segregovaných škôl na základe ich identity, a nie podľa ich intelektuálnych schopností.

Súd rozhodol, že deti boli diskriminované a bolo im odopreté právo na vzdelanie.

Tento prípad je dôležitý, pretože prvýkrát Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že došlo k diskriminácii detí a porušeniu práva na vzdelanie vo verejných základných školách.

Rôzne mimovládne organizácie, ako sú Interights a Human Rights Watch podporovali rodiny a ich právnikov. Súd prisúdil každému dieťaťu 4 000 eur a 10 000 eur spoločne všetkým deťom, ale šesť rokov zmarených príležitostí na vzdelávanie kompenzovať nedokázal.

Vylúčené deti

Neplnoletí utečenci boli v Belgicku považovaní za „nelegálnych prisťahovalcov“, a preto boli vylúčení z poskytovania sociálnej pomoci. Žili v chudobe a bolo im odopreté právo na zdravotnú starostlivosť.

Imigračný úrad umiestnil stovky mladých utečencov do priestorov s neprimeranými životnými podmienkami, do preplnených izieb na ubytovniach s nedostatočnými hygienickými štandardmi, ochranou a bezpečím.

Európsky výbor pre sociálne práva to označil za porušenie práva na ekonomickú, sociálnu a právnu ochranu, ktorá vznikla ako dôsledok nedostatku miest v riadnych ubytovacích centrách pre utečencov.

Medzinárodná organizácia Defence for Children International požiadala belgickú vládu, aby zabezpečila dodržiavanie práv všetkých detí v krajine, vrátane takých, ktoré nemajú belgické občianstvo.

Vytvorte skupiny alebo nechajte študentov, nech si vytvoria vlastné skupiny. Povzbudte ich, aby sa každému z troch prípadov venovala aspoň jedna skupina. Pre študentov je to príležitosť, aby vo svojich prezentáciách objasnili hlavné fakty prípadu, ako aj dôvody, pre ktoré sa ich prípad nejakým spôsobom dotýka. Ak na tom istom prípade pracuje viac ako jedna skupina, porovnajte ich názory na výsledok prípadu.

Krok 7 #ľudskeprava

Navrhňte hashtag k tomu, čo ste sa dozvedeli o ľudských právach a aktivitách na ich podporu.

Tento krok možno vykonať aj offline. Študenti môžu hashtagy spracovať vo forme plagátu a vyvesiť ho. Študenti sa potom môžu na hashtagy, o ktorých sa chcú dozvedieť viac, pýtať pri skupinovej prehliadke.

Blok 3 ... a akcia!

Čas: približne 45 minút

Pozrite sa, čo podnikli iní mladí ľudia. Inšpirujte sa, ako môžete sami postupovať!

Osnova

Študenti si vypočujú päť príkladov aktivít svojich rovesníkov a vyberú si z nich jednu, ktorej sa budú venovať podrobnejšie. V skupinách diskutujú o príkladoch diskriminácie a zo zoznamu si vyberú aktivitu, ktorú možno využiť v boji proti nim. To študentom pomôže pripraviť si vlastný akčný plán. Ukončenie bloku nemusí prebehnúť online. Vytvorenia akčného plánu alebo zorganizovanie konkrétnej aktivity si vyžaduje intenzívnu prípravu, na ktorú študenti potrebujú dostatočný čas a podporu, aby sa stal cennou skúsenosťou tak pre študentov, ako aj ich okolie.

Krok 1 Pozrite si filmový klip

Krok 2 Aktivisti

Vyberte si jedného človeka a zistite, čo robí a o čo sa snaží. Vy všetci ste si vybrali toho istého človeka. Vytvorte spoločnú skupinu.

Akej formy diskriminácie sa konanie tohto človeka týka?

Akú motiváciu môže mať pre svoje konanie?

Sú do tejto činnosti zapojené aj iné organizácie? Ak áno, ktoré to sú?

Aktivity, ktoré opisujú piati mladí ľudia, sa líšia úrovňou angažovanosti aj dopadom na danú spoločnosť: od aktívnej práce pre mimovládnu organizáciu alebo pomoci ľuďom v núdzi až po jednoduchú úvahu o svojom vlastnom diskriminačnom správaní.

Krok 3 Nastavenie

Pozrite sa na niektoré ďalšie možnosti konania: *flashmob, demonštrácia, debata, petícia, verejné vystúpenie, spomienková slávnosť, plagát, pieseň, kampaň v sociálnych médiách, film.*

Každá z týchto foriem je stručne opísaná, k opisom sa vrátite neskôr.

Vytvorte menšiu skupinu.

Spoločne vyberte aktivitu proti diskriminácii.

Aký typ diskriminácie sa tu deje?

1. Na stene za športovým ihriskom uvidíte antisemitské grafity.
2. Kamarátku nevzali na stáž, pretože nosí šatku.
3. Pred vašou školou neonacisti rozdávali CD s protirómskymi piesňami.
4. Vidíte, ako niekto na ulici obťažuje dve ženy, pretože sa držia za ruky.
5. V autobuse revízori kontrolujú iba cestujúceho tmavšej pleti.

V skupine sa rozhodnite, čo by ste podnikli na riešenie tejto diskriminačnej situácie.

Aký typ aktivity ste si zvolili? Vysvetlite, prečo ste si vybrali práve takúto aktivitu.

Ktoré ľudské práva s tým súvisia?

Koho môžete požiadať o pomoc pri uskutočnení tejto aktivity?

Premyslite si postup, ako by ste zvolenú aktivitu zorganizovali.

Pripravte si prezentáciu pre ostatné skupiny.

Ak študenti navrhnu vlastné typy akcií, môžu na nich, samozrejme, pracovať.

Ak študenti nevedia, akú aktivitu by mohli podniknúť, pomôžte im vo vyhľadávaní mimovládnych organizácií, ktoré v danej oblasti pôsobia alebo ktoré sa zaoberajú rovnakou formou diskriminácie.

Krok 4 Akčný plán

Vytvorte tímy!

Popremýšľajte spolu o miestnych problémoch, ktoré súvisia s diskrimináciou.

Vyberte si, čo chcete riešiť.

Stiahnite si akčný plán a vyplňte ho.

1. Akú akciu/aktivitu chcete podniknúť? Preskúmajte vybraný problém.
  2. Kto je vaše cieľové publikum/Kto sa na aktivite zúčastní?
  3. Prečo ste sa rozhodli práve pre túto formu konania?
  4. Ktoej formy diskriminácie alebo akých ľudských práv sa týka?
  5. Kedy sa má aktivita uskutočniť?
  6. Kde sa uskutoční?
  7. Aké zručnosti, ktoré máte, vám pomôžu úspešne zvládnuť túto aktivitu?
  8. Kto môže vaše konanie podporiť?
  9. Aký názov ste vybrali pre vašu aktivitu alebo pre vašu skupinu?
- Zdieľajte svoje akčné plány s ostatnými skupinami. Poradte si navzájom.

Ak má trieda čas i motiváciu pracovať na vlastných akčných plánoch, navrhnete im, aby svoju akciu zorganizovali spoločne, pretože im to poskytne ozajstné skúsenosti s tímovou prácou a riadením projektov. Porozprávajte sa s nimi o tom, ktorej téme by sa chceli venovať. Ak rôzne skupiny pracujú na rôznych plánoch, zvažte, kto ešte by mohol byť k dispozícii na ich podporu a supervíziu. Mladí ľudia bývajú často príliš ambiciózní a nevedomujú si, koľko času si vyžaduje usporiadanie aj zdanlivo jednoduchého podujatia. Posilnenejšie sa budú cítiť, keď sa stanovený cieľ naplní. V rámci školy aj mimo nej môžu byť skúsení ľudia (rovesníci alebo dospelí), ktorí by boli ochotní skupinu mentorovať.

Krok 5 Inšpirujte sa!

Ak sa vám podarí zorganizovať nejakú akciu alebo aktivitu, ktorú ste si dopredu naplánovali, pošlite nám do *Stories that Move* váš akčný plán, opis aktivity a aj fotky z nej. Môžete sa tak stať súčasťou našej mapy mládežníckych akcií!

Aby sme mladých ľudí inšpirovali k aktívnemu konaniu, plánujeme zverejňovať príklady rôznych aktivít z celej Európy. Povzbudte svojich študentov, aby si zabezpečili kvalitné fotografie zo svojich aktivít. Ak nám pošlete akčný plán, uveďte vaše kontaktné údaje, aby sme sa s vami mohli v prípade potreby spojiť. Informácie môžete odoslať vo vašom materinskom jazyku.